



EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

2013/0305(COD)

27.11.2013

NUOMONĖS PROJEKTAS

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto

pateiktas Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl naujų
psichoaktyviųjų medžiagų
(COM(2013) 0619 – C7-0272/2013 – 2013/0305(COD))

Nuomonės referentė: Elena Oana Antonescu

PA_Legam

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Naujos psichoaktyviosios medžiagos, kurios gali būti naudojamos įvairioms komercinėms ir pramoninėms, taip pat mokslinėms reikmėms, gali kelti riziką jas vartojančių žmonių sveikatai, visuomenei ir saugai. Naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mastas Europoje didėja, visų pirma tarp jaunuolių. Iš 2011 m. atliktos „Eurobarometro“ apklausos „Jaunimo požiūris į narkotikus“ rezultatų matyti, kad 5 proc. ES jaunuolių yra vartoję tokias medžiagas bent kartą gyvenime, daugiausia (16 proc.) – Airijoje, taip pat beveik 10 proc. Lenkijoje, Latvijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas gali pakenkti asmenų sveikatai ir saugai ir kelti grėsmę ir našą visuomenei, nes minėtos medžiagos gali paskatinti smurtinį elgesį ir nusikalstamumą. Spartus šių medžiagų atsiradimas ir plitimas paskatino nacionalinės valdžios institucijas joms taikyti įvairias ribojamąsias priemones. Pastaraisiais metais valstybėse narėse įvairios ribojamosios priemonės nustatytos šimtams tokių medžiagų ar medžiagų mišinių.

2011 m. spalio mėn. priimtame Komisijos komunikate „Ryžtingesnė Europos kova su narkotikais“ nustatyta, kad naujų psichoaktyviųjų medžiagų plitimas yra viena iš sudėtingiausių problemų kovos su narkotikais politikos srityje, į kurią būtina griežčiau reaguoti ES lygmeniu.

Dėl didėjančio naujų psichoaktyviųjų medžiagų, kurių galima įsigyti ES vidaus rinkoje, skaičiaus, didėjančios jų įvairovės tiek rūšies, tiek rizikos atžvilgiu, jų atsiradimo greičio ir didėjančio vartotojų skaičiaus valdžios institucijoms tampa sunkiau veiksmingai reaguoti siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą ir saugą, nesudarant kliūčių teisėtai prekybai.

Šiuo atžvilgiu itin svarbu imtis skubėsių, veiksmingesnių ir proporcingesnių veiksmų dėl naujų psichoaktyviųjų medžiagų ES lygmeniu, atsižvelgiant į sparčius šios rinkos pokyčius, dėl kurių nacionalinės valdžios institucijos jaučia spaudimą imtis veiksmų.

Siūlomu reglamentu ketinama pakeisti Tarybos sprendimą 2005/387/TVR. Juo siekiama užtikrinti, kad nebūtų trukdoma prekiauti naujomis psichoaktyviosiomis medžiagomis, naudojamomis pramoninėms ir komercinėms reikmėms, ir kad būtų pagerintas šios rinkos veikimas, o asmenų sveikata ir sauga būtų apsaugotos nuo kenksmingųjų medžiagų, kurios kelia susirūpinimą ES lygmeniu.

Prie šio pasiūlymo pridedamas pasiūlymas dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje.

Pagrindiniai pasiūlymo dėl reglamento aspektai:

- keitimasis informacija ir laikinas vartotojų rinkos apribojimas: šiame pasiūlyme išdėstoma tvirta sistema, skirta skubiai dalytis informacija apie naujas rinkoje atsirandančias psichoaktyvias medžiagas, įskaitant jų naudojimą komercinėms ir pramoninėms reikmėms, vertinti medžiagų, kurios kelia susirūpinimą visos ES mastu, keliamą riziką ir šalinti iš rinkos tas medžiagas, kurios kelia riziką.

- Medžiagos, kurios, kaip įtariama, kelia tiesioginę riziką visuomenės sveikatai, bus laikinai pašalinamos iš vartotojų rinkos, kol Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (ENNSC) mokslinis komitetas atliks rizikos vertinimą. Jį atlikus, atsižvelgiant į medžiagų keliamą riziką bus imamasi proporcingų priemonių.

- Neturėtų būti nustatomos nedidelę riziką sveikatai, visuomenei ir saugai keliančių naujų psichoaktyviųjų medžiagų ribojamosios priemonės.
- Komisija uždraudžia parduoti vartotojams vidutinę riziką keliančias medžiagas. Jų negalima parduoti vartotojams (išskyrus atvejus, kai jas leidžiama naudoti tam tikroms reikmėms, pvz., teisės aktais dėl vaistų), tačiau turėtų būti leidžiama jomis prekiauti komercinėms ir pramoninėms, taip pat mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros reikmėms.
- Didelę riziką keliančios medžiagos: Komisija uždraudžia didelę riziką sveikatai, visuomenei ir saugai keliančių naujų psichoaktyviųjų medžiagų gavybą, gamybą, teikimą rinkai, vežimą, importą ir eksportą. Didelę riziką keliančioms psichoaktyviosioms medžiagoms bus taikomi nuolatiniai rinkos apribojimai tiek vartotojų, tiek komercinėse rinkose, o jas naudoti bus galima tik konkrečiai leidžiamoms komercinėms ir pramoninėms, taip pat mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros reikmėms. Be to, šioms medžiagoms bus taikomos ES baudžiamosios teisės nuostatos.

Nuomonės referentė mano, kad reguliavimo intervencijos yra labai svarbios ir jas turėtų papildyti kita veikla, pvz., psichoaktyviųjų medžiagų moksliniai tyrimai ir stebėjimas. Siekdamas spręsti naujų psichoaktyviųjų medžiagų naudojimo masto didėjimo ir jų galimos rizikos klausimus, valstybės narės turėtų padidinti prevencinių programų prieinamumą ir veiksmingumą ir didinti informuotumą šių medžiagų naudojimo rizikos ir susijusių padarinių srityje.

Atsižvelgdama į pasiūlymo 5 straipsnyje aprašytą keitimosi informacija procesą, nuomonės referentė mano, kad informacijoje, kurią nacionaliniai ryšių punktai ir nacionaliniai Europolo padaliniai teiks ENNSC ir Europolui, taip pat turėtų būti minimas medžiagų, kurios yra naujos psichoaktyviosios medžiagos arba jų mišiniai, aptikimas ir atpažinimas, vartojimo modeliai, teikiama informacija apie nemirtinus apsvaigimo atvejus ir mirtis, kurias sukėlė tokių medžiagų vartojimas.

Nuomonės referentė mano, kad be Europos cheminių medžiagų agentūros ir Europos maisto saugos tarnybos Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras taip pat turėtų dalyvauti renkant duomenis ir informaciją apie naujas psichoaktyvias medžiagas. Komisija nedelsdama nustato naujos psichoaktyviosios medžiagos, dėl kurios parengta rizikos vertinimo ataskaita, keliamos rizikos sveikatai, visuomenei ir saugai lygį.

Komisijai nustatant naujų psichoaktyviųjų medžiagų, dėl kurių parengta rizikos vertinimo ataskaita, keliamos rizikos sveikatai, visuomenei ir saugai lygį taip pat reikėtų atsižvelgti į su kitomis medžiagomis susijusias kontraindikacijas.

PAKEITIMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą atsižvelgti į šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento 24 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(24a) ENNSC valstybėms narėms greito dalijimosi informacija sistema turėtų teikti perspėjimus apie naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamą riziką sveikatai, jeigu, remiantis apie naujas psichoaktyvias medžiagas gauta informacija, jos kelia riziką visuomenės sveikatai. Į šiuos perspėjimus dėl keliamos rizikos sveikatai taip pat turėtų būti įtraukta informacija apie prevencijos, gydymo ir žalos mažinimo priemones, kurių būtų galima imtis šių medžiagų keliamai rizikai mažinti;

Or. en

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 29 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(29) siekiant sumažinti didėjančią naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą ir galimą jų keliamą riziką svarbu taikyti prevencijos, gydymo ir žalos mažinimo priemones. Internetas – vienas svarbių naujų psichoaktyviųjų medžiagų pardavimo kanalų – turėtų būti naudojamas informacijai apie jų keliamą riziką sveikatai, visuomenei ir saugai skleisti;

(29) siekiant sumažinti didėjančią naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą ir galimą jų keliamą riziką svarbu taikyti prevencijos, **ankstyvo aptikimo ir intervencijos**, gydymo, **rizikos** ir žalos mažinimo priemones. **Valstybės narės turėtų didinti prevencinių programų prieinamumą ir veiksmingumą ir didinti informuotumą šių medžiagų naudojimo rizikos ir susijusių padarinių srityje. Šiuo tikslu prevencinės priemonės turėtų apimti ankstyvą nustatymą ir intervenciją, sveiko gyvenimo būdo propagavimą ir specialiai nukreiptą prevenciją, kuri būtų**

taikoma ir šeimoms bei bendruomenėms.

Internetas – vienas svarbių naujų psichoaktyviųjų medžiagų pardavimo kanalų – turėtų būti naudojamas informacijai apie jų keliamą riziką sveikatai, visuomenei ir saugai skleisti;

Or. en

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento 30 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(30a) pirminės sveikatos priežiūros vaidmuo ankstyvo asmenų, turinčių medžiagų vartojimo problemų, nustatymo, gydymo ir konsultavimo srityse vis dar ribotas. Valstybės narės turėtų teikti vieningą atsaką savo sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos sistemose didžiausią dėmesį skirdamos naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartotojams;

Or. en

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl reglamento 2 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) nauja psichoaktyvioji medžiaga – natūrali arba sintetinė medžiaga, kuri gali stimuliuoti arba slopinti ją vartojančio žmogaus centrinę nervų sistemą ir taip gali sukelti haliucinacijas, lemti judėjimo funkcijos, mąstymo, elgesio, suvokimo, sąmoningumo ir nuotaikos pokyčius, kuri

a) nauja psichoaktyvioji medžiaga – natūrali arba sintetinė medžiaga, kuri gali stimuliuoti arba slopinti ją vartojančio žmogaus centrinę nervų sistemą ir taip gali sukelti haliucinacijas, lemti judėjimo funkcijos, mąstymo, elgesio, suvokimo, sąmoningumo ir nuotaikos pokyčius, kuri

yra skirta žmonėms vartoti *arba, net jei nėra jiems skirta, tikėtina, kad žmonės ją vartos siekdami* vieno ar daugiau minėtų padarinių, ir kuri nėra kontroliuojama nei pagal 1961 m. Jungtinių Tautų bendrąją narkotinių medžiagų konvenciją, iš dalies pakeistą 1972 m. protokolu, nei pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją; ši sąvoka neapima alkoholio, kofeino ir tabako bei tabako gaminių, kaip apibrėžta 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/37/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, taikomų tabako gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, suderinimo²⁴;

²⁴OL L 194, 2001 7 18, p. 26.

yra skirta *arba neskirta* žmonėms vartoti *siekiant* vieno ar daugiau minėtų padarinių, ir kuri nėra kontroliuojama nei pagal 1961 m. Jungtinių Tautų bendrąją narkotinių medžiagų konvenciją, iš dalies pakeistą 1972 m. protokolu, nei pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją; ši sąvoka neapima alkoholio, kofeino ir tabako bei tabako gaminių, kaip apibrėžta 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/37/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, taikomų tabako gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, suderinimo²⁴;

²⁴OL L 194, 2001 7 18, p. 26.

Or. en

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento 5 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Europos narkotikų ir narkomanijos informacinio tinklo (REITOX) nacionaliniai ryšių punktai ir nacionaliniai Europolo padaliniai ENNSC ir Europolui teikia turimą informaciją apie medžiagų, kurios yra naujos psichoaktyviosios medžiagos, arba jų mišinių *vartojimą*, galimą riziką, gamybą, išgavimą, importą, prekybą jomis, jų platinimą, neteisėtą prekybą jomis, taip pat naudojimą komercinėms ir mokslinėms reikmėms.

ENNSC ir Europolas šią informaciją REITOX ir nacionaliniams Europolo

Pakeitimas

Europos narkotikų ir narkomanijos informacinio tinklo (REITOX) nacionaliniai ryšių punktai ir nacionaliniai Europolo padaliniai ENNSC ir Europolui *laiku* teikia turimą informaciją apie medžiagų, kurios yra naujos psichoaktyviosios medžiagos, arba jų mišinių *aptikimą ir atpažinimą, vartojimo modelius*, galimą riziką, *įskaitant informaciją apie nemirtinus apsvaigimo atvejus ir mirtis*, gamybą, išgavimą, importą, prekybą jomis, jų platinimą, neteisėtą prekybą jomis, taip pat naudojimą komercinėms ir mokslinėms reikmėms.

ENNSC ir Europolas šią informaciją REITOX ir nacionaliniams Europolo

padaliniams perduoda nedelsdami.

padaliniams, **Komisijai ir Europos vaistų agentūrai** perduoda nedelsdami.

Or. en

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento 6 straipsnio 4 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) vaisto arba veterinarinio vaisto, dėl kurio suteiktą rinkodaros leidimą kompetentinga institucija sustabdžiusi, veiklioji medžiaga;

Pakeitimas

c) vaisto arba veterinarinio vaisto, dėl kurio suteiktą rinkodaros leidimą kompetentinga institucija sustabdžiusi, **atšaukusi ar atsiėmusi**, veiklioji medžiaga;

Or. en

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl reglamento 6 straipsnio 5 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

ENNSC prašo Europos cheminių medžiagų agentūros ir Europos maisto saugos tarnybos pateikti turimą informaciją ir duomenis apie naujas psichoaktyvias medžiagas. ENNSC laikosi informacijos naudojimo sąlygų, apie kurias ENNSC praneša Europos cheminių medžiagų agentūra ir Europos maisto saugos tarnyba, įskaitant informacijos ir duomenų saugumo bei konfidencialios verslo informacijos apsaugos sąlygų.

Europos cheminių medžiagų agentūra ir Europos maisto saugos tarnyba turimą

Pakeitimas

ENNSC prašo Europos cheminių medžiagų agentūros, **Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC)** ir Europos maisto saugos tarnybos pateikti turimą informaciją ir duomenis apie naujas psichoaktyvias medžiagas. ENNSC laikosi informacijos naudojimo sąlygų, apie kurias ENNSC praneša Europos cheminių medžiagų agentūra, **Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras** ir Europos maisto saugos tarnyba, įskaitant informacijos ir duomenų saugumo bei konfidencialios verslo informacijos apsaugos sąlygų.

Europos cheminių medžiagų agentūra, **Europos ligų prevencijos ir kontrolės**

informaciją ir duomenis pateikia per keturias savaites nuo prašymo gavimo dienos.

centras ir Europos maisto saugos tarnyba turimą informaciją ir duomenis pateikia per keturias savaites nuo prašymo gavimo dienos.

Or. en

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl reglamento 7 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. ENNSC Mokslo komitetas atlieka rizikos vertinimą remdamasis valstybių narių, Komisijos, ENNSC, Europolo, Europos vaistų agentūros, Europos cheminių medžiagų agentūros, Europos maisto saugos tarnybos pateikta informacija apie medžiagos keliamą riziką ir jos naudojimo paskirtis, įskaitant naudojimą komercinėms ir pramoninėms reikmėms, bei kitais svarbiais moksliniais įrodymais. Jis atsižvelgia į visas savo narių nuomones. ENNSC remia rizikos vertinimą ir nustato informacijos, taip pat tikslinių tyrimų arba bandymų poreikius.

Pakeitimas

4. ENNSC Mokslo komitetas atlieka rizikos vertinimą remdamasis valstybių narių, Komisijos, ENNSC, Europolo, Europos vaistų agentūros, Europos cheminių medžiagų agentūros, ***Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro***, Europos maisto saugos tarnybos pateikta informacija apie medžiagos keliamą riziką ir jos naudojimo paskirtis, įskaitant naudojimą komercinėms ir pramoninėms reikmėms, bei kitais svarbiais moksliniais įrodymais. Jis atsižvelgia į visas savo narių nuomones. ENNSC remia rizikos vertinimą ir nustato informacijos, taip pat tikslinių tyrimų arba bandymų poreikius.

Or. en

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl reglamento 10 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisija nustato naujos psichoaktyviosios medžiagos, dėl kurios parengtas rizikos vertinimas, keliamos

Pakeitimas

1. Komisija ***nedelsdama*** nustato naujos psichoaktyviosios medžiagos, dėl kurios parengtas rizikos vertinimas, keliamos

rizikos sveikatai, visuomenei ir saugai lygi.
Ji tai daro remdamasi turimais įrodymais,
visų pirma rizikos vertinimo ataskaita.

rizikos sveikatai, visuomenei ir saugai lygi.
Ji tai daro remdamasi turimais įrodymais,
visų pirma rizikos vertinimo ataskaita.

Or. en

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl reglamento 10 straipsnio 2 dalies a punktą

Komisijos siūlomas tekstas

a) vartojamos naujos psichoaktyviosios medžiagos sukeltą žalą sveikatai, siejamą su jos ūmiu ir chronišku toksiškumu; piktnaudžiavimo ir priklausomybės sukėlimo potencialą, visų pirma galimus sužalojimus ir ligas bei fizinės ir psichinės būklės pablogėjimą;

Pakeitimas

a) vartojamos naujos psichoaktyviosios medžiagos sukeltą žalą sveikatai, siejamą su jos ūmiu ir chronišku toksiškumu; ***su kitomis medžiagomis susijusias kontraindikacijas***, piktnaudžiavimo ir priklausomybės sukėlimo potencialą, visų pirma galimus sužalojimus ir ligas bei fizinės ir psichinės būklės pablogėjimą;

Or. en

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl reglamento 11 straipsnio 1 dalies a punktą

Komisijos siūlomas tekstas

a) vartojamos naujos psichoaktyviosios medžiagos sukelta žala sveikatai, siejama su šios medžiagos ūmiu ir chronišku toksiškumu, taip pat piktnaudžiavimo ir priklausomybės sukėlimo potencialas yra ***riboti, nes medžiaga sukelia nesunkius sužalojimus ir ligas, taip pat mažą fizinės bei psichinės būklės pablogėjimą***;

Pakeitimas

a) vartojamos naujos psichoaktyviosios medžiagos sukelta žala sveikatai, siejama su šios medžiagos ūmiu ir chronišku toksiškumu, taip pat piktnaudžiavimo ir priklausomybės sukėlimo potencialas yra ***nedideli***;

Or. en

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl reglamento 13 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisija sprendimu nedelsdama uždraudžia naujos psichoaktyviosios medžiagos gavybą, gamybą ir tiekimą rinkai, įskaitant importą į Sąjungą, vežimą, taip pat eksportą iš Sąjungos, jeigu remiantis turimais įrodymais apskritai ji kelia didelę riziką sveikatai, visuomenei *ir* saugai, visų pirma, jeigu:

Pakeitimas

1. Komisija sprendimu nedelsdama uždraudžia naujos psichoaktyviosios medžiagos gavybą, gamybą ir tiekimą rinkai, įskaitant importą į Sąjungą, vežimą, taip pat eksportą iš Sąjungos, jeigu remiantis turimais įrodymais apskritai ji kelia didelę riziką sveikatai, visuomenei *ar* saugai, visų pirma, jeigu:

Or. en

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl reglamento 20 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Komisija ir valstybės narės remia informacijos ir žinių apie naujas psichoaktyviasias medžiagas kūrimą, dalijimąsi jomis ir jų sklaidą. Tai jos daro palengvindamos ENNSC, kitų Sąjungos agentūrų ir mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros centrų bendradarbiavimą.

Pakeitimas

Komisija ir valstybės narės remia informacijos ir žinių apie naujas psichoaktyviasias medžiagas kūrimą, dalijimąsi jomis ir jų sklaidą. Tai jos daro palengvindamos ENNSC, kitų Sąjungos agentūrų (*ypač Europos vaistų agentūros, Europos cheminių medžiagų agentūros, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro*) ir mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros centrų bendradarbiavimą.

Komisija ir valstybės narės, taip pat skatina ir remia naujų psichoaktyviųjų medžiagų mokslinius tyrimus, įskaitant taikomojus mokslinius tyrimus, ir užtikrina tinklų bendradarbiavimą ir koordinavimą nacionaliniu ir ES lygmenimis, siekiant geriau suprasti šį

reiškinį. Tai jos daro palengvindamos ENNSC, kitų Sąjungos agentūrų (ypač Europos vaistų agentūros, Europos cheminių medžiagų agentūros, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro) ir mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros centrų bendradarbiavimą. Visų pirma turėtų būti daugiausia dėmesio skiriama pajėgumams plėtoti teismo ekspertizės ir toksikologijos srityse, taip pat epidemiologinės informacijos prieinamumo gerinimui.

Or. en